

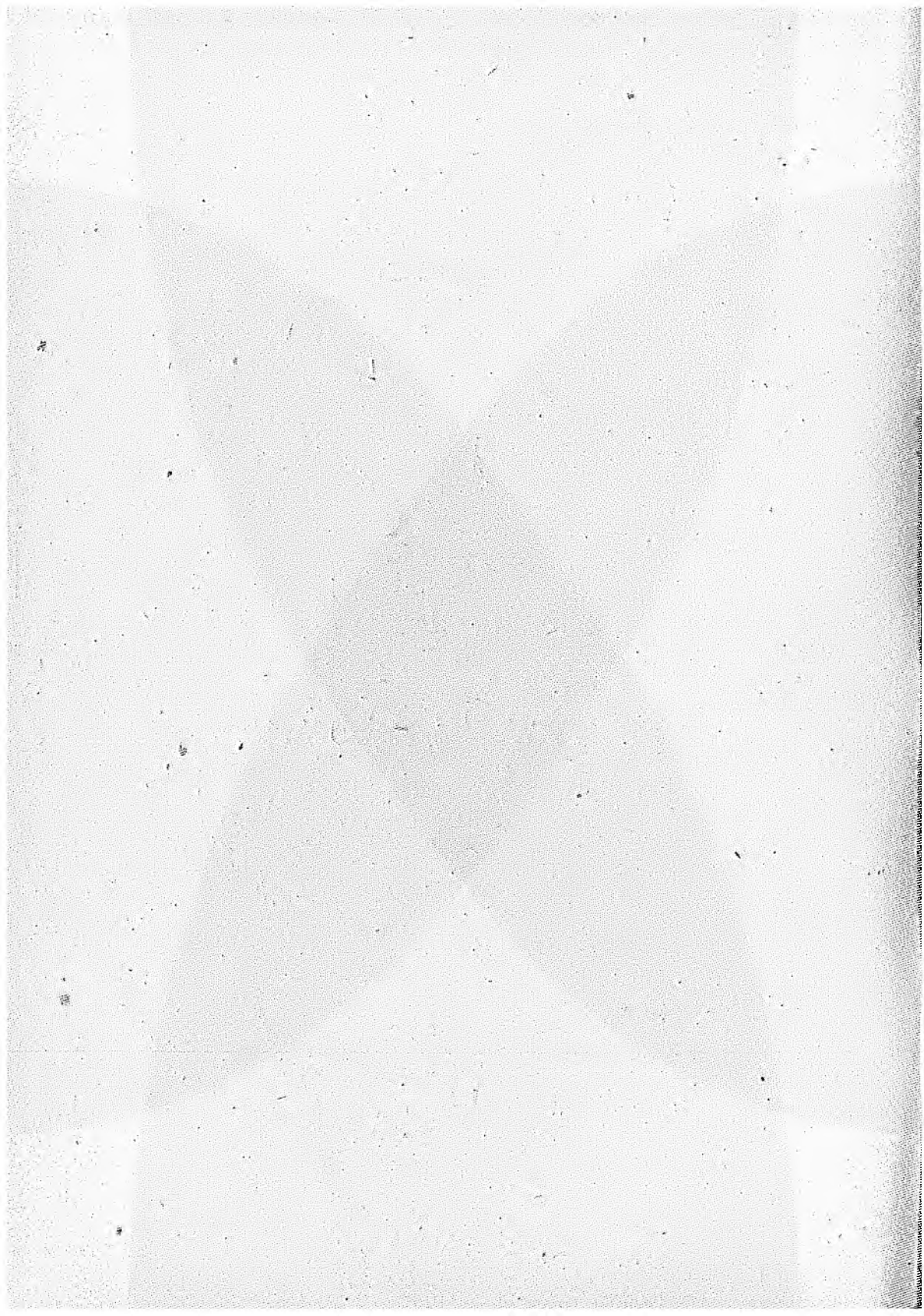
**ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR
DERNEĞİ**

II. OLAĞAN GENEL KURULU

çalışma raporu

1977

ANKARA

**ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR
DERNEĞİ**

Av. Şekibe ÇELENK
Av. Halit ÇELENK
KİTAPLIĞI

II. OLAĞAN GENEL KURULU

çalışma raporu

1977

ANKARA

GÜNDEM :

- 1 — Açılış ve yoklama,
- 2 — Başkanlık Divanının seçimi,
- 3 — Saygı Duruşu,
- 4 — Genel Başkanın açış konuşması,
- 5 — Çalışma Raporunun okunması,
- 6 — Rapor üzerinde görüşmeler,
- 7 — Yönetim Kurulu'nun aklanması,
- 8 — Seçimler,
- 9 — Dilek ve temenniler.

YÖNETİM KURULU

- Halit Çelenk : Genel Başkan
- Zeki Tavşancıl : Genel Sekreter
- Gülten Sabancı : Genel Sayman
- Niyazi Ağırnaslı : Üye
- Nezahat Gündoğmuş : Üye
- Emin Değer : Üye
- Cengiz Sabancı : Üye

ONUR KURULU

- Av. Asım Hışıl
- Av. İlhan Dişçi
- Av. Şihça Yavuz

DENETLEME KURULU

- Muammer Uygur
- Cemal Başbay
- Yavuz Dersan

ÇALIŞMA RAPORU

birinci bölüm

- Giriş
- Örgütlenme Çalışmaları

THE JOURNAL OF THE

ROYAL SOCIETY OF MEDICINE

1914

GİRİŞ

İkinci olağan genel kurulumuzu yapmakta olduğumuz bu günlerde ülkemiz, tarihinin en bunalımlı dönemlerinden birini yaşamaktadır. Yurdumuzdaki bunalım, dışa bağımlı Türkiye kapitalizminin içine düştüğü ekonomik, siyasal ve sosyal bunalımdan kaynaklanmaktadır. Bu ağır bunalımdan kurtulamayan büyük burjuvazi; emekçi halkımızın direnci karşısında, kendi koyduğu kuralları çiğnemekten, insan hak ve özgürlüklerini ortadan kaldırmaktan, faşist baskılardan, siyasal cinayetlerden ve terörden başka çıkar yol bulamamaktadır.

Bugün ülkemiz tam anlamı ile dışa bağımlı tekelci büyük burjuvazinin diktası altındadır. Çıkarılan yasalar bu diktayı sürdürmek ve perçinlemek amacına yönelmiştir. Gerek 12 Mart faşizmi döneminde ve gerekse daha sonra kurulan birinci ve ikinci MC iktidarları dönemlerinde yasama çalışmaları bu doğrultuda sürdürülmüştür.

Burjuva diktatörlüğünün bekçiliğini yapmakta olan 141-142. maddeler yanında, kurulan ve yeniden kurulmak istenen sınıf mahkemeleri DGM'ler, yargılama hukukunda yapılan ve kişiyi peşinen suçlu kabul ederek suçsuzluğunu ispat külfetini sanığa yükleyen ve masumiyet karinesi'ni ortadan kaldıran yasa değişiklikleri, işkencelere olanak sağlayan onbeş günlük gözaltı silresi, sivil kişilerin ve basın mensuplarının askeri mahkemelerde yargınamalarına ilişkin yeni yasalar, savunma hakkını sınırlayan yasama işlemleri vb. Türkiyed'e faşizmi kurumlaştırma çabalarının hukuk alanındaki göstergeleridir.

Hukuk, bir açıdan, önemli bir mücadele aracıdır, mücadele silahıdır. Bu silah, her sınıf ve tabaka tarafından kullanılabilir. Önemli olan bu silahın emekçi halk yararına, temel hak ve özgürlükler doğrultusunda, hukukun üstünlüğü'nü sağlama amacıyla kullanılmasıdır. Oysa günümüzde egemen sınıflar bu silahı bütün boyutlarıyla kendi sınıfsal çıkarları için kullanmaktadırlar. Kendi koydukları kuralları çiğnemekten bile çekinmemektedirler. 1961 Anayasası'

nin iki kez geriye doğru değiştirilmesi, böylece temel hak ve özgürlüklerin kısıtlanması, bununla yetinilmeyerek MC iktidarının başı tarafından Anayasa'da yeni değişiklikler yapılacağını açıklanması, yürürlükteki Anayasa'nın bile bir kenara itilmesi, yeni baskı yasaları getirileceğinin ilân edilmesi, egemen sınıfların sürdürmek istedikleri düzenin niteliğini ortaya koymaktadır.

Çağdaş Hukukçular Derneği, «İnsan Hakları Evrensel Bildirisinde ve Anayasa'nın temel hak ve ödevler bölümünde açıklanan, kişinin temel hak ve özgürlüklerini, hukuk devleti ilkeleri doğrultusunda savunmak, bunları geliştirmek, uygulamaların bu ilkelere uygun olarak yürütülmesini sağlamak için, çalışmalar yapmak» amacı ile kurulmuştur.

Bu amaçla kurulan örgüttümüzün, insan haklarını çiğneyen, Anayasa'nın temel ilkelerini hiçe sayan, mahkeme kararlarına sırt çeviren, siyasal cinayetlere, işkencelere, faşist baskılara ve kıyımlara seyirci kalan, hatta bir kesimi ile bunları destekleyen, giderek Anayasa'yı somutta ortadan kaldıran bir partiler koalisyonu karşısında, vermesi gereken mücadele günden güne daha çok önem kazanmaktadır. Bu uygulamalar ve yasama çalışmaları, derneğimizin kuruluş ve varlık nedenini daha açık olarak ortaya koymaktadır.

Bu ortam içinde Çağdaş Hukukçular Derneğine önemli görevler düşmektedir.

Geri bırakılmış ve emekçi halkı, emperyalizmin ve yerli ortaklarının sömürüsüne terkedilmiş bir ülkenin hukukçuları olarak, Çağdaş Hukukçular Derneği üyelerinin yeri, elbette ki işçi ve emekçi sınıf ve tabakaların yanındadır.

Geri bırakılmış bir ülkenin avukatları, belli bir sosyal ve siyasal bilinç düzeyine ulaşmış insanlar olarak, ülkenin sosyal ve siyasal bilinç düzeyine ulaşmış insanlar olarak, ülkenin sosyal ve ekonomik sorunlarına eğilmek, bu sorunların çözümüne katkıda bulunmak görevi ile karşı karşıyadırlar. Hukuk alanında yapılan çalışmaların, verilen mücadelenin, bozuk düzenin hışmına uğrayarak zindanlara atılmış yurtseverlere destek olmanın; toplumsal gelişmeyi de dolaylı olarak etkileyeceği kuşkusuzdur.

Uluslararası Hukukçular Toplantılarında, geri kalmış ülkelerin avukatlarına düşen görevler incelenmiş, bu konuda bildiriler yayınlanmış, bu ülkelerin avukatlarına önemli çağrılar yapılmıştır. Bu çağrılarda, avukatların, insan hak ve özgürlükleri için, sö-

mürü, yoksulluk, işsizlik ve cehalet sorunlarının çözümü için, insan haysiyetine yaraşır bir düzenin kurulması için, mücadele vermeleri istenmiştir.

Gününümüz Çağdaş Hukukçularının bu tutumu; Napolyon'un avukatlık yeminine eklettiği : «İmparatora sadık kalacağım» sözlerinin geçerli olduğu dönemlerden çok uzakta olduğumuzu göstermektedir. Bu, mutlu bir gelişmedir.

Türkiye'nin emekten yana, emekçi sınıf ve tabakalardan yana avukatlarının; en az, dünyanın öteki ülkelerindeki meslektaşları kadar bilinçli ve yurtsever oldukları kuşkusuzdur. Bu nitelikleri ile Çağdaş Hukukçular Derneğinin çatısı altında toplanan ve henüz bu çatı altında yerini almamış olmakla beraber, Çağdaş Hukuk anlayışını benimsemiş avukat, hakim, savcı ve hukukçuların bu görevler doğrultusunda çalışmaları, bir yurtseverlik koşulu sayılmalıdır.

Bu anlayıştan ve dünya görüşünden hareket eden yönetim kurulumuz, bir çok yönü ile sınırlı olan olanaklar ölçüsünde ve bu olanakları zorlayarak tüzüğümüzde yazılı amaçlar doğrultusunda çalışmalar yapmıştır. Bir bölümü ile, öteki demokratik kitle örgütleri ile ortaklaşa yapılan bu çalışmaların önümüzdeki dönemde daha da yeterli, verimli ve doyurucu olması dileklerimiz arasındadır. Bu çalışmaları kalın çizgileri ile ve özetler halinde üyelerimize sunuyoruz.

1975 yılı sonunda kurulan derneğimizin birinci olağan genel kongresi 1630 sayılı Dernekler Yasasına göre, kuruluştan başlayarak 6 ay içinde, 17.5.1976 gününde Ankara'da yapılmıştır. Bu rapor, derneğimizin 1. Olağan Genel Kurul günü olan 17.5.1976 gününden 13.11.1977 gününe kadar süregelen çalışmalarını kalın çizgileriyle üyelerimize sunmaktadır.

1. Genel Kurul sonunda Yönetim Kuruluna Avukat Halit Çelenk, Niyazi Ağırnaslı, Türkây Çelen, Nezahat Gündoğmuş, Emiri Değer, Zeki Tavşancıl ve Cengiz Sabancı seçilmişlerdir. Yapılan ilk toplantıda, Yönetim Kurulu tarafından Halit Çelenk'e Genel Başkanlık, Zeki Tavşancıl'a Genel Sekreterlik ve Türkây Çelene (Asma) de Saymanlık görevi verilmiştir. 10.1.1977 tarihinde Avukat Türkây Çelen (Asma) özel ve ailevi nedenlerle Yönetim Kurulundan çekilmiş ve yerine 1. yedek üye Avukat Gülten Sabancı yönetim kurulunda göreve başlamış ve Saymanlık görevini üstlenmiştir.

ÖRGÜTLENME ÇALIŞMALARI :

Derneğimiz, çalışmalarını verimli bir biçimde sürdürebilmek için çeşitli bürolar kurmuştur. Her büronun başkanlık görevi bir yönetim kurulu üyesine verilmiş ve böylece yönetim kurulu ile büroların ahenkli bir çalışma yapmaları sağlanmaya çalışılmıştır.

Bürolar ve yöneticileri şunlardır:

Basın, Yayın ve Araştırma Bürosu

Başkan : Halit Çelenk
Üye : Şekibe Çelenk
Üye : Orhan İzzet Kök
Üye : Ömer Aşan
Üye : Erşen Sansal

Hukuksal, Sosyal ve Siyasal Olayları İnceleme ve Hukuk Yardım Bürosu

Başkan : Niyazi Ağırnaslı
Üye : Kamil Başaran
Üye : Emin Değer
Üye : Nevzat Helvacı
Üye : İbrahim Açıkan

Örgütlenme ve Üyelerle İlişkiler Bürosu

Başkan : Cengiz Sabancı
Üye : Münir Özçeltek
Üye : Güzin Andaç
Üye : Muzaffer Ataman
Üye : Aysel Erol
Üye : İsmail Çevik
Üye : Mehdi Bektaş

Cezaevleri ve İşkenceler Bürosu

Başkan : Zeki Tavşancıl
Üye : Tuğrul Çakın
Üye : İbrahim Tezan
Üye : Çetin Güner
Üye : Ahmet Atak

Demokratik Kuruluşlarla İlişkiler Bürosu

Başkan : Nezahat Gündoğmuş
Üye : Gülten Sabancı
Üye : Erşen Sansal
Üye : Semra Kıracı
Üye : Ayşe Arisoy

ŞUBE ÇALIŞMALARI

Derneğimizin 1. olağan kongresinden sonra, örgütlenme çalışmalarına ağırlık verilmiş ve yurt düzeyinde örgütlenme hedefine doğru ilerlemek amacıyla yoğun çalışmalar yapılmıştır. Ancak bu örgütlenme çalışmalarında nicelikten çok niteliğe önem verilmiştir.

Konya'da avukat Orhan Özer'in başkanlığında daha önce kurulan ve bir taraftan meslek sorunlarının çözümünü, öte yandan da demokratik bir baskı gurubu olarak görev yapmayı amaçlayan «Genç Hukukçular Derneği» Çağdaş Hukukçular Derneğine yakın ilgi göstermiş ve derneğimize katılma kararı alarak, Konya şubelerini oluşturmuştur. Genç Hukukçular Derneği'nin bu tutumu derneğimize güç katmıştır. Daha sonra, Ankara, İzmir, Zonguldak, Denizli, Mersin, Ordu, Adana, Gaziantep, Malatya, Balıkesir, Kayseri illerindeki hukukçu arkadaşlarımız, genel merkezimizden yetki belgesi alarak bu illerde şubelerimizi kurmuşlardır. Ayrıca, Antalya, Samsun, İskenderun, Karadeniz Ereğlisi, Sivas, Elazığ, Mardin, Uzunköprü, Çanakkale ve öteki bazı illere yetki belgeleri gönderilmiştir. Bu illerde şube açma çalışmaları sürmektedir.

İstanbul İlinde Çalışmalar

1975 yılında Derneğimizin kuruluş hazırlık çalışmaları başlarken, İstanbul ilinde görev yapan 50'ye yakın arkadaşla ilişki kurulmuş ve kuruluş çalışmalarına katılmaları ve kurucu üye olarak derneğimizde görev almaları istenmiştir. Kişisel ilişkiler dışında ayrıca 15 avukat arkadaşla kurucular adına avukat Halit Çelenk tarafından mektuplar gönderilerek, çalışmalarımıza katılmaları rica edilmiş ve hazırlanan tüzük de arkadaşlarımıza gönderilmiştir.

Bu mektupta şu açıklama ve isteklere yer verilmiştir :

Sayın Avukat

Ankara Avukatlarından bir grup meslektaşımız bir araya gelerek, «Hukukçular Derneği» adı ile bir dernek kurmaya karar vermiş bulunuyoruz. Aslında böyle bir dernek, ülkemizde hukuk devleti ilkesine bağlı ve hukuk dışı uygulamalara karşı olan tüm hukukçuların ortak özlemidir, inancındayız.

Derneğin amacı, hazırlanan tüzük taslağında da açıklandığı gibi:

«İnsan hakları evrensel bildirisi ve insan haklarına dayalı demokratik ve sosyal hukuk devleti kapsamı içinde, kişinin temel hak ve özgürlüklerini savunmak ve bunları geliştirmek, uygulamaların bu ilkeler doğrultusunda yürütülmesini sağlamak ve çalışmalar yapmak»tır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için yapılacak çalışmalar da yine tüzükte gösterilmiştir.

Tüzük metni, Ankara'da imzaya açılmış olup, yaklaşık olarak bir haftaya kadar size de ulaştırılacaktır. Derneğin şubeli olarak kurulması ve hukuk mezunu kişilerin derneğe üye olabilmeleri meslektaşlarımızca uygun görülmüştür. Tüzüğün öteki maddeleri Dernekler Yasası hükümlerine uygun bir biçimde düzenlenmiştir.

Ankara dışındaki illerde bulunan ve tüzüğün amaç maddesini benimseyen sayın ve değerli meslektaşlarımızın da derneğe kurucu olarak katılmaları, Ankara'da bulunan kurucu arkadaşlarımızın içten dileğidir. Tüm kurucuları bir araya getirmek ve kuruluş hazırlıklarını beraberce yürütmek kuşkusuz yararlı olurdu. Tahmin edebileceğiniz bir çok nedenlerle bu olanağı bulamadık. Bu nedenle ve zaman kazanmak amacıyla hazırlıkları bir gurup arkadaşımız üstlenerek tamamladı. Kurulustan sonra şubelerin açılması çalışmaları başlayacaktır.

Kurulmak üzere bulunan bu derneğe kurucu olarak katılmanızı, ilinizde derneğe kurucu olarak katılmak isteyen öteki arkadaşlara ivedilikle haber ulaştırılarak konu hakkında bilgi vermenizi, çalışmamıza katılmalarını sağlamanızı ve tüzüğü geri getirecek olan meslektaşlarımıza yardımcı olmanızı diler, saygı ve sevgilerimi sunarım.

**Kurucular Adına
Avukat Halit Çelenk**

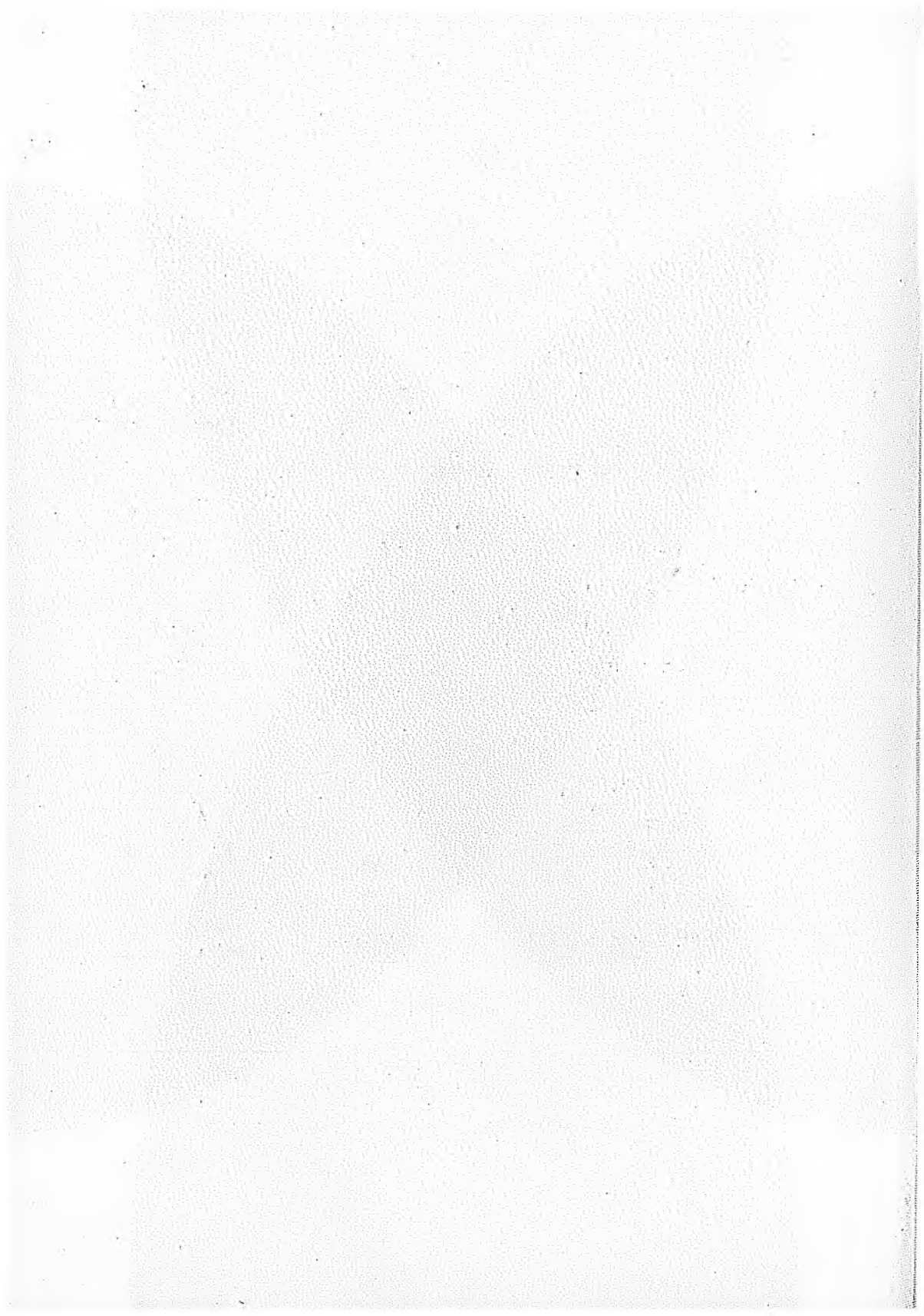
Önemli Not: Kurucu olacak arkadaşların Dernekler Yönetmeliği gereğince Barodan ya da Mahalle Muhtarlığından onaylı iki nüsha nüfus kayıt örneğini ivedilikle hazırlayarak tüzüğü getirecek arkadaşlara vermeleri rica olunur.

Yazılan bu mektuplara bir yanıt alınamamıştır.

Ancak, İstanbul'dan birçok arkadaşımız yapılan özel çalışmalar sonunda derneğimize kurucu üye olarak katılmışlardır.

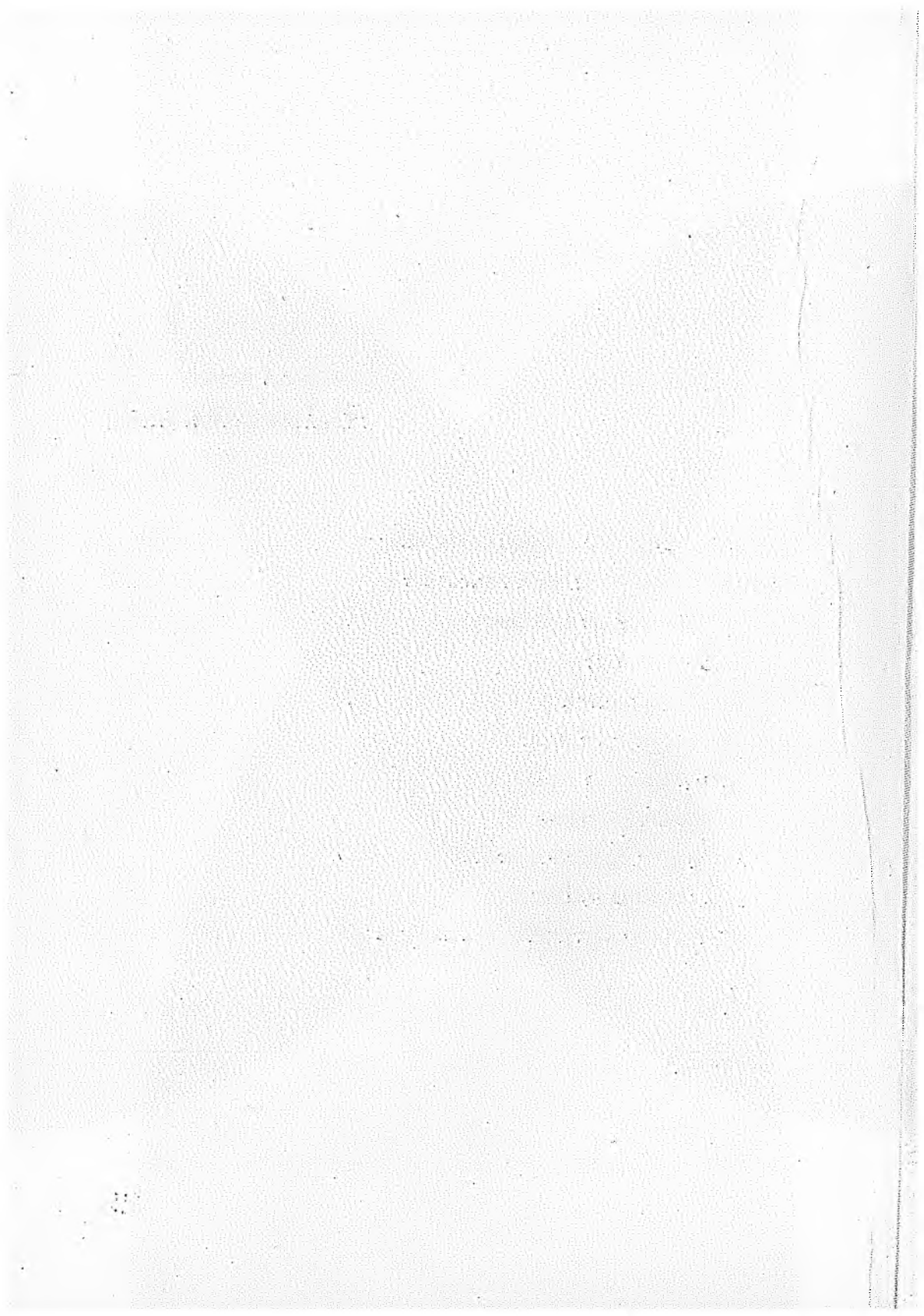
Örgütümüze İstanbul'dan kurucu üye olarak katılan ve daha sonra üye olan meslektaşlarımıza, İstanbul şubesinin kurulması için hazırlık çalışmaları yapmaları, üye kaydetmeleri sık sık rica edilmiş ve zaman zaman da İstanbul'da görüşmeler yapılmıştır.

1 Mayıs İşçi Bayramına katılmak üzere Ankara'dan İstanbul'a giden üyelerimiz ile İstanbul kurucu üyeleri, İstanbul şubesi konusunu yeniden görüşmüşler ve İstanbul'da çalışan üyelerimiz derneğimiz yönetim kurulu başkanı Halit Çelenk'in İstanbul'a gelerek bir süre bu konuda çalışma yapmasını ve şahsen görüşmelerde bulunmasını önermiş ve istemişlerdir. Bu öneri ve istek üzerine Halit Çelenk önceden kararlaştırıldığı üzere Haziran ayında İstanbul'a gitmiş, İstanbul'daki kurucu üyelerimizle ve diğer avukat arkadaşlarımızla tek tek ve toplu olarak görüşmeler yapmıştır. Ayrıca, İstanbul üyeleri tarafından Baro Han'da bir toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantıda Halit Çelenk ve o günlerde İstanbul'da bulunan İzmir Şube Başkanımız Kasım Sönmez, İstanbul şubesinin kurulmasının gerek ve yararları üzerinde ayrıntılı açıklamalarda bulunmuşlardır. Toplantıya katılan avukatlar, bir-iki istisna dışında İstanbul şubesinin kurulmasının gereği üzerinde düşünceler açıklamışlardır. Bu toplantı sonunda, konunun, düzenlenecek daha geniş bir toplantıda görüşülerek karara bağlanması uygun görülmüştür. Daha sonra İstanbul üyelerimizden Avukat Haşmet Atahan'dan alınan bir mektupta, yapılan geniş toplantıda bir sonuç alınmadığı ve buna rağmen çalışmaların sürdürüldüğü bildirilmiştir.

ikinci bölüm

- **Basın Yayın ve Araştırma Çalışmaları**
- **Baskı Grubu olarak çalışmalarımız**
 - DGM'lere karşı mücadele
 - 4 Mart direnişi
 - Baro genel kurulu
 - 12 Mart'ın yıldönümü
 - 1 Mayıs İşçi Bayramı
 - 5 Haziran Seçimleri
 - Cumhurbaşkanı Mektup
 - İşçi-Memur ayrımı
 - Pahalılık ve faşist baskılarla mücadele

Basın, Yayın ve Araştırma Çalışmaları

Derneğimiz kurulduğu günden başlayarak bir yayın organına gereksinme duyulmuş ve bu gereksinme üyelerimiz tarafından da sık sık dile getirilmiştir. Yapılan 1. Olağan Genel Kongre sonunda görev alan Yönetim Kurulumuz, yayın organı konusuna büyük bir önem vererek eğilmiş ve 1976 Ekim ayında «Çağımızda Hukuk ve Toplum» adı ile bir dergi yayınlamaya başlamıştır. Aylık ve iki forma olarak çıkarılan bu dergi, günümüze kadar düzenli olarak yayınlanmıştır.

Ayrıca derneğimiz, kişinin temel hak ve özgürlüklerinin kullanılmasında ve savunulmasında halkımıza, demokratik kitle örgütlerine, öğrencilere, öğretmenlere ve Anadolu'da avukat bulamayan yurttaşlarımıza yürürlükteki yasalar hakkında bilgi vermek, onlara hukuk açısından yardımda bulunmak ve yurttaşlarımızı güncel hukuk sorunları üzerinde aydınlatmak amacıyla broşür yayınına başlamıştır. Bugüne kadar yayınlanan broşürler şunlar: 1. «Devlet Güvenlik Mahkemeleri Niçin Kaldırılmalıdır.» 2. «Bildiri Yayınlama» 3. «Toplantılar ve Yürüyüşler.» Ayrıca «Hazırlık Soruşturması Aşamasında Savunma Hakkı» ve «Basılmış Eserlerin Toplatılması» konularında iki broşür hazırlanmış olup, yakında yayınlanacaktır.

Çağımızda Hukuk ve Toplum Dergisi, sınırlı olan olanaklarımızdan yararlanılarak ve bu olanaklar zorlanarak yayınlanmakta olup, yayın sürmektedir. Birkaç kez üyelerimize yazılan mektuplarla ve düzenlenen toplantılarda yapılan konuşmalarla üyelerimizden ve okurlarımızdan dergide yayınlanmak amacıyla inceleme ve araştırma yazıları hazırlamaları istenmiştir. Basın ve yayın bürosunca saptanan broşür konuları üyelerimize gönderilmiş, gerek bu konularda ve gerekse başka güncel hukuk konularında yapma olanağını bulacakları araştırma ve çalışmaları ve hazırlayacakları broşür taslaklarını incelenmek üzere genel merkez Basın, Yayın ve Araştırma Bürosuna göndermeleri istenmiştir. Ancak açıklamak gerekir ki, bu alanda sürdürdüğümüz yardım isteme çalışmaların-

dan, bir iki istisna dışında, yeterli ve olumlu bir sonuç alınamamıştır.

Dergimizde hukukla ilgili konularda sağlanabilen inceleme yazılarına, örnek mahkeme kararlarına, uluslararası antlaşmalara, derneğimizce yayınlanan bildirilere, diğer demokratik kitle örgütleriyle birlikte basına yapılan açıklamalara, haber ve yorumlara yer verilmiştir.

Çağımızda Hukuk ve Toplum Dergisi'nin daha yeterli, daha öz-
lü, hukuk alanında yabancı ülkelerdeki gelişmelere yer verebilen
bir dergi haline getirilmesi, amaç ve hedeflerimiz arasındadır. Suç
ve suçluluk konularında, suçların nedenleri, sayıları, toplumun
ekonomik ve sosyal yapısı ile ilişkileri, suç koşullarının ortadan
kaldırılma yolları, yargı organlarımızın çalışma biçimleri, ada-
let reformu v.b. üzerinde incelemeler ve araştırmalar yapılarak,
bu çalışmaların yayınlanmasının amacımıza ulaşmaya büyük ölçü-
de yardım edeceğine inanıyoruz. Yayın çalışmalarında bu ve ben-
zeri eksiklerin bulunduğunu ve bunların giderilmesi gerektiğini bi-
liyoruz. Yeterli bir çalışmanın ancak üyelerimizin ve hukuk uzman-
larının yardım ve destekleriyle başarıya ulaşabileceği de kuşku-
suzdur.

Baskı Grubu Olarak Çalışmalarımız

1. MC ve daha sonra da 2. MC dönemlerinde gittikçe yoğunla-
şan faşist baskılara, yasa dışı uygulamalara, artan işkence ve si-
yasal cinayetlere karşı derneğimiz, bir baskı grubu olarak görev-
lerini yerine getirmeye çalışmıştır. Bu çalışmalarını kimi kez tek
başına, kimi kez de öteki demokratik kitle örgütleriyle ortaklaşa
yürütmüştür.

Demokratik kitle örgütleri Ankara'da öteden beri kendi ara-
larında sık sık güç ve eylem birliği çalışmaları yapmışlardır. Özel-
likle MC iktidarları döneminde anti-faşist bir güç ve eylem birli-
ği, zorunluluk haline gelmiştir. Bu zorunluluğun bilincine varan,
derneğimizin de içinde bulunduğu, önce 11 ve sonra 17 kitle ör-
gütü, eylem birliğini oluşturmuşlar ve bunu uygulamaya koymuş-
lardır. 5 Haziran seçimlerinden ve MC'nin yeniden işbaşına gel-
mesinden sonra, bu ortak çalışmalar yeni boyutlara ulaşmış ve
eylem birliğine katılan kitle örgütü sayısı 27'ye yükselmiştir. Bu
gelişmelerde derneğimizin önemli katkısı olmuştur.

Günümüzde bu eylem birliği platformu nitel ve nicel yön-
den büyük bir güç oluşturmaktadır.

DGM'lere Karşı Mücadele

12 Mart faşizmi döneminde, basın ve kamuoyunun susturulduğu, üniversite profesörlerinin tutuklandığı koşullarda, Anayasa'da yapılan bir değişiklikle genel yargı organları arasına konulan DGM'lerin; altında imzamız bulunan uluslararası antlaşmalara, Anayasa'nın bağımsız yargı, doğal hakim ilkesine ve olağanüstü mahkeme kurulamayacağına ilişkin hükmüne aykırı düştüğü bugün artık yansız her hukukçu tarafından kabul edilmektedir.

Çağdaş Hukukçular Derneği, Anayasa'ya ters düşen ve büyük burjuvazinin emekçi halk kitleleri üzerinde kurduğu egemenlik ve sömürü sistemini pekiştirmek amacıyla yasalaştırılan DGM'lere karşı daha baştan tepki göstermiş ve mücadele açmıştır. Derneğimiz bu amaçla DGM'ler konusunda bir açık oturum düzenlemiştir. Sayın Prof. Faruk Erem, Prof. Bahri Savcı, Prof. Muammer Aksoy, Prof. Mümtaz Soysal'ın katıldığı ve Genel Başkanımız Halit Çelenk tarafından yönetilen açık oturumda, bu olağanüstü mahkemeler her yönü ile incelenmiş, insan haklarına ve Anayasa'ya aykırı yönleri açıklanarak siyasal nitelikteki bu özel mahkemelerin kaldırılması istenmiştir.

Çağdaş Hukukçular Derneği «Devlet Güvenlik Mahkemeleri Niçin Kaldırılmalıdır?» adı altında bir broşür yayınlamış ve bu siyasal nitelikteki sınıf mahkemelerinin bilimsel açıdan incelenmesini yapmış ve yargı hayatımızdan uzaklaştırılması gerektiğini savunmuştur.

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, bu mahkemelere karşı direnişe geçmiştir. Derneğimiz öteki kitle örgütleriyle birlikte bu direnişi destekleme kararı almış ve bunu bir telgrafla DİSK Genel Başkanlığına bildirmiştir.

Çağdaş Hukukçular Derneği'nin çağrısı üzerine II demokratik kitle örgütü, DGM lere karşı ortak bir eylemin hazırlık çalışmalarını yapmış ve 27 Eylül 1976 gününde, Ankarada, Tandoğan alanında, tertip heyeti Ahmet Yıldız, Niyazi Ağırnaslı, Gültekin Gazi-oğlu, Teoman Öztürk, Hasan Fehmi Mavi ve Erhan Tezgör'den oluşan bir toplantı ve yürüyüş düzenlenmiştir.

50 binin üstünde yurttaşın katıldığı bu mitingde: «DGM'lere hayır,» «Bağımsız yargı», «Kahrolsun Faşizm» sloganları en çok ilgi toplayan sloganlar olmuş, miting ve yürüyüş kamuoyunda büyük

yankılar yapmıştır.

11 demokratik kuruluş tarafından 13.7.1976 gününde yapılan ortak basın toplantısında DGM'ler üzerine bir konuşma yapan Genel Başkan Halit Çelenk hakkında Ankara Savcılığınca soruşturma açılmıştır. Soruşturmaya karşı yapılan savunmada, DGM'ler konusundaki düşüncelerimiz C. Savcılığına ayrıntılarıyla açıklanmış ve Anayasaya aykırı bu sınıf mahkemelerine karşı mücadelemizi sürdüreceğimiz bildirilmiştir. Soruşturma, takipsizlik kararı ile sonuçlanmıştır.

4 Mart Direnişi

MC iktidarının; yargı organlarının kararlarını yerine getirmemek suretiyle hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerini zedelemesini kınamak amacıyla Türkiye Barolar Birliği, 4 Mart 1977 gününde tüm avukatların yurt düzeyinde duruşmalara girmemelerini kararlaştırmış, ve bunu bütün barolara duyurmuştur.

Barolara gönderilen yazıda şöyle denilmektedir :

«Yürütme organlarınca yargı kararlarının yerine getirilmesinin, hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerini zedeleyici boyutlara ulaştığını saptayan Genel Kurul, Avukatların, Baroların ve Türkiye Barolar Birliğinin bu tutuma tepkisini göstermek amacı ile 1977 yılı içinde bir günün TBB yönetim kurulunca kınama günü olarak ilanı ile o gün avukatların duruşmalara girmemeleri hususunu da ayrıca karara bağlamıştır.

Bu karar uyarınca kınama günü olarak yönetim kurulunca 4 Mart 1977 günü saptanmış bulunmaktadır.

Kınama günü nedeniyle yönetim kurulu, 4 Mart 1977 tarihinden önce gerekçeleri açıklayan bir bildiriye baronuz ve kamuoyuna duyuracaktır. Gereğini ve meslekdaşlarımıza duyurulmasını arz ederim.»

Derneğimiz de bu direnme kararına uymayı kararlaştırmış ve şubeler aracılığı ile tüm üyelerimize 4 Mart günü duruşmalara girmemelerini bildirmiş, ayrıca basına yapılan bir açıklama ile tüm hukukçuların bu karara uymalarını istemiştir. Genel Başkan tarafından yapılan çağrıda şöyle denilmiştir :

«Anayasa hukukunda yargı, devlet yönetiminin temel taşlarından biri ve Güçler Ayrılığı ilkesinin en önemli ögesidir. Bağımsız

yargı olmadan hukuk devletinden söz edilemez. MC İktidarı, Anayasanın bu temel taşını bir kenara iterek bağımsız yargı organlarının kararlarına sırt çevirmiş ve bu kararları uygulamamayı itiyat haline getirmiştir. Yürütme organının bu tutumu, Türkiye halkının anayasal hak ve özgürlüklerini hiçe saymaktan başka bir anlam taşımamakta, haksızlığa uğrayıp mahkemelere başvuran yurttaşlarımız, yargısal güvenceden yoksun bir ortaçağ yönetiminin kararlıklarına itmektedir.

Yürütme'nin bu tutumunu saptayan Türkiye Barolar Birliği bu yasadışı tutumu yermek amacıyla 4. Mart. 1977 gününü «Kınama Günü» olarak ilân etmiştir. 4 Mart gününde avukatlar mahkemelere girmeyecek, hak sahiplerinin bu eylemden zarar görmesi için gerekli önlemleri alacak ve böylece siyasal iktidarın mahkeme kararlarına saygısızlığını kamuoyu önünde protesto edeceklerdir.

Hukuk devleti ilkesini, hukukun üstünlüğünü, bağımsız yargıyı korumak ve kollamak amacı ile alınan bu karar gereğince tüm üyelerimizi ve hukukçuları T.B.B. nin hukuka saygınlık kazandıracak bu kararına uymaya çağırıyoruz.»

Derneğimize üye tüm avukatlar duruşmalara girmemişler ve Barolar Birliği ile Genel merkezimizin kararını yerine getirmişlerdir. Direniş gününde duruşmalara girdiği bildirilen, Konya şubemiz üyelerinden Mustafa Çağlar, şube yönetim kurulunca dernekten çıkarılma istemi ile Onur Kuruluna sevk edilmiştir. Onur Kurulunca bu üyemize sözü geçen eyleminden ötürü kınama azası verilmiştir.

Ankara Barosu Genel Kurulu

Geçtiğimiz yıl aralık ayında Ankara barosunun Genel kurulu yapılmış ve derneğimiz kongrede İlerici Avukatlar Grubu'nu destekleme kararı almıştır. İlerici avukatlar Grubu, bu genel kurulda baro başkanlığı adaylığına Avukat Niyazi Ağırnaslı'yı, yönetim kurulu üyeliklerine Nevzat Helvacı, Ayşe Arısoy, Ahmet Cenân, Salih Yurdakul ve Çetin Güner'i, Denetleme kuruluna da Ahmet Tahtakılıç, Emin Değer ve İbrahim Açı'nı aday göstermiştir.

Dört Grubun katıldığı seçimler sonunda Avukat Teoman Evren 467 oyla baro başkanlığına seçilmiştir. İlerici avukatlar grubu adayı Niyazi Ağırnaslı da 437 oy almıştır. Derneğimiz üyelerinden

Savaş Köker ve Ayşe Arısoy yönetim kurulu üyeliğine ve kurucu üyelerimizden Em'ın Değer de denetleme kurulu üyeliğine seçilmişlerdir.

12 Mart'ın yıldönümü

12 Mart'ın 1976 yıldönümünde derneğimiz, öteki 14 demokratik kuruluşla birlikte 12 Mart faşizmini lanetlemiş ve tüm demokratik, devrimci güç ve kuruluşları faşizme karşı mücadeleye çağırmıştır. Bu amaçla yapılan basın toplantısında şu düşüncelere yer verilmiştir :

«Emperyalizmle bütünleşmiş egemen güçler, artan bunalımlarını gidermek, yükselen sosyal muhalefeti bastırmak üzere 6 yıl önce bugün, 12 Mart faşizmini tezgahladılar. Bilindiği gibi faşizm en genel tanımıyla; tekelci sermayenin en soyguncu, en şöven, en kan dökücü kanadının açık diktatörlüğüdür. Elbetteki bu olgu yani faşizm, her ülkenin ulusal özelliklerine göre biçimlenir. 12 Mart muhtırası ile ülkemizde de bu olgu gerçekleştirilme yoluna gidilmiş, ancak demokratik güçlerin etkin direnci ile geriletilmiştir.

Hatırlanacağı gibi bu süreç içinde, binlerce yurtsever tutuklanmış, en canice işkencelere uğratılmış, 100'e yakın devrimci katledilmiştir. Halkoyu ile kabul edilen 1961 Anayasası halka dayanışmadan geriye doğru değişikliklere uğratılmıştır. Bu dönemde sürekli grev yasaklamaları ile, faşizmin asıl hedefinin işçi sınıfı olduğu kanıtlanmıştır.

Memurların sendikal haklarının ortadan kaldırılması, siyasi parti ve kitle örgütlerinin kapatılması, düşünce ve yayın özgürlüklerinin darbelenmesi, yaygın kitap toplatma, yasaklama ve yok edilmesi işlemlerinin yoğunlaştırılması, bu dönemin en belirgin uygulamalarındandır.

Bu gün de 12 Mart benzeri faşist baskı, terör ve uygulamalar sürmektedir. Siyasi cinayetler, işkenceler, yayın yasakları, demokratik kitle örgütleri üzerindeki baskılar yaşadığımız günlerin somut gerçeklerindendir. Eğitimin faşistleştirilmesi, devlet dairelerine faşistlerin yerleştirilmesi, öğrenci öğretmen-memur-teknik eleman kıyımının yoğunlaştırılması günümüzün özelliklerindendir. Tüm bu olgular göstermektedir ki, egemen güçler yeni 12 Martlar peşindedir. Daha açık deyişle açık faşist diktatörlük peşindedirler.

Ancak, egemen güçlerin faşist baskılarına karşı, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi halkımız kararlı mücadelesini sürdürmektedir. DGM olayında da görüldüğü gibi devrimci-demokratik güçlerin dayanışması ve ortak mücadelesi, faşist baskılara karşın sonuç alabilmektedir. Tüm demokratik güçleri ve kuruluşları faşizme ve bu günkü faşist baskılara karşı saf tutmaya çağırıyor ve tüm ülkelerde ve ülkemizde faşizme karşı mücadele de hayatlarını yitiren devrimcileri saygıyla anıyoruz.»

Yine derneğimiz 12 Mart Faşizmini lanetlemek amacıyla, derneğimizin Nisan 977 sayısını siyah çerçeve ile yayınlamış ve 12 Mart'ın terör, cinayet ve işkencelerini inceleme yazıları ile kamuoyuna duyurmuştur.

1 Mayıs İşçi Bayramı

1 Mayıs İşçi Bayramı, Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu tarafından düzenlenen bir toplantı ve yürüyüşle İstanbul'da Taksim Alanında yüzbinlerce insan tarafından kutlanmıştır. Derneğimiz bu bayrama katılmış ve yüzlerce demokratik örgütle birlikte işçi bayramını kutlamıştır. Ancak, emperyalizmin, egemen sınıfların ve kontr-gerillanın ortaklaşa düzenledikleri bir tertiple, miting sona ermek üzere iken, Taksim Alanı ateş yağmuruna tutulmuş ve açılan ateş sonunda 35 kişi ölmüş ve yüzlerce kişi yaralanmıştır. Derneğimiz bu konuda kamuoyuna bir açıklama yaparak, saldırı ve tertibi protesto etmiştir. Derneğimiz yayın organı Çağımızda Hukuk ve Toplum Dergisinde bu konuda şu düşüncelere yer verilmiştir :

«Birlik, dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs Bayramı, bu yıl emperyalist tekeller, yerli işbirlikçileri, onların «gizli» örgütleri ve bunlara bağlı faşist militanlar tarafından kana boyanmıştır. Sabahın erken saatlerinden beri büyük bir disiplin ve görkemlilik içinde yüzbinler tarafından kutlanan bayram, saat 19.00 dan sonra tekyanlı bir kırığa dönüşmüştür. İkinci Büyük Paylaşım Savaşı sırasında 6 milyon insanı gözü kırpmadan öldüren faşizm, Vietnam'da, Kamboçya'da milyonlarca insanı ateşe boğan ve sonunda oradan kovulan emperyalizm, şimdi gözlerini Ortadoğu'ya dikmiş ve 1 Mayıs'da bu planın ilk denemesini yapmak istemiştir. İşçi sınıfının ve bütün emekçilerin gelişen mücadelesini durdurmak, bilinçlenen ve çeşitli dallarda örgütlenen kitleleri seçimler öncesinde yalınlığa düşürmek, DİSK'in güç ve etkinliğini

azaltmak, 1 Mayıs'da düzenlenen emperyalist tertibin temel nedenlerin teşkil etmektedir. Olayın, sol guruplar arasında bir çatışma olduğu biçimindeki yapay çaba ise, onun çok iyi bilinen bir başka taktiğidir.

1 Mayıs katliamında 40 dolayında işçi ve halktan yana aydın öldürülmüştür. Hiç kuşkusuz, bütün kusurları halkını sevmek ve faşizme-emperyalizme karşı olmakta toplanan bu ölümlerin acı ve anıları unutulmayacak ve hesabı bir gün mutlaka sorulacaktır. Çünkü bu tertibin bütün «asli ve fer'i failleri» hem kurum ve hem de kişi olarak bir gün mutlaka gün ışığına çıkarılacaktır. 6-7 Eylül Olaylarından buyana hiçbir tertibin sorumluları karanlıkta kalmış değildir, bunlar da çıkacaktır. Bunların kimliği ortaya çıkarılınca-ya kadar şu sorular hep gündemde kalacaktır :

1) Sermaye çevrelerinin ve büyük burjuvazinin karargahı durumundaki İnterkontinantal Otelinin 4 ve 5. katından uzun menzilli otomatik silahlarla halka ateş edenler kimlerdir?

2) Sular İdaresi binasından dakikalarca ateş eden, daha sonra elleri başlarının üstüne kenetli olarak polise teslim olan ancak sonra ortadan kaybolan kişiler kimdir ve şimdi nerededirler?

3) İnterkontinantal Oteli önünde otomatik silahla halkı taramayan ve herkesin tanık olduğu bu olaydan sonra ortadan kaybolan kişinin kimliği niçin saptanamamıştır?

4) Taksim Alanında dakikalarca dolaşarak halka rastgele ateş eden ve plakaları sökülmiş Renault arabalar kime aittir ve şimdi nerededirler?

5) Taksim'deki genel tuvaletin çatısından ateş eden grup hakkında ne gibi araştırma yapılmıştır?

6) Büyük sermaye güdümündeki sağ gazetelerde günlerce önce başlayan «Kan gövdeyi götürecektir» şamatası hangi bilgiden kaynaklanmaktadır?

7) Tam bir panik havası içinde bulunan halkı, Kazancı Yokuşuna sürmek için kim emir vermiştir ve bu sırada panzerler neden halka ateş açmaya başlamıştır?

Bu soruların cevabı mutlaka bulunacak ve sorumlular adalet önüne çıkarılacaklardır. 1 Mayıs'lar ise bundan sonra milyonlarla kutlanacaktır. Bundan kimsenin kuşkusu olmasın..»

Gerçekten 1 Mayıs Katliamının tertipçileri ve suçluları aradan 6 ay geçmesine rağmen ortaya çıkarılmamıştır.

5 Haziran Seçimleri

1. MC iktidarının isteği ve ana muhalefet partisi CHP'nin de kabulü ile 5 Haziran 1977 tarihi için erken seçim kararı alınmış ve bu tarihte seçimler yapılmıştır. Seçimlerden önce derneğimiz öteki demokratik kuruluşlarla birlikte ortak bir basın toplantısı düzenlemiş ve bu konudaki düşünce ve taleplerini kamuoyuna duyurmuştur. Basın toplantısında seçimler konusunda şu düşüncelere yer verilmiştir :

«Egemen güçlerin, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi sınıf ve tabakalar üzerinde sürdürmekte olduğu faşist baskı ve terör yoğunlaşırken, ülkemiz bir seçim sorunuyla karşı karşıya kalmış ve nihayet seçim sürecine girmiş bulunmaktadır.

Dışa bağımlı tekelleri burjuvazinin, bunalımına bir çözüm olarak görmesi ve bu bunalıma karşı yükselen toplumsal muhalefetten ürkmesiyle gündeme getirilen erken seçim sorunu, MC'nin bir kanadının doğal desteğini alırken, ana muhalefetin önemli bir itirazıyla karşılaşmamıştır.

1977 yılında yapılacak seçimlerin önemi ve Türkiye açısından anlamı hiç kuşkusuz yadsınamaz. Ancak, seçim eşittir kurtuluş biçiminde bir yaklaşım mekanik bir yaklaşımdır. Böyle bir anlayış, faşist baskı ve terörün yoğun olduğu bir ortamda en azından emekçi sınıf ve tabakalara doğru olmayan bir mesajı iletmekten öte bir anlam taşımaz.

Seçim, erken veya geç, emperyalizm ve faşizme karşı demokratik güçlerin birlikte vermekte olduğu uzun soluklu mücadelede bir araçtır; ancak kurtuluş değildir. 1977 ortamında ise seçim, bağımsızlık demokrasi mücadelesinde özel önem taşıyan bir sığınağa taşındır.

Emperyalist - Kapitalist sistemin ülkemizde de dayattığı kaçınılmaz bunalımlar ve bu bunalımlardan kaynaklanan faşist baskılara karşı mücadele ancak işçi sınıfının öncülüğünde tüm demokratik güçlerin vereceği ortak mücadele sonucu kesin başarıya ulaşacaktır.

Emperyalizme ve faşizme karşı mücadele, Türkiye'nin bugünkü koşullarında bir seçim döneminin kısa zaman aralığına sığdırılamayacağı gibi, tüm demokratik güçlerin asgari taleplerini or-

taya koymadan seçim amaçlı, kayıtsız şartsız bir destek anlayışıyla da ele alınamaz.

Bu amaçla biz, demokratik kitle örgütleri olarak, seçimlerin, faşist baskı ve terörün görünürdeki temsilcisi MC'nin iktidarda bulunduğu bir ortamda yapılmasını son derece sakıncalı görüyor ve bunun ötesinde aşağıdaki taleplerimizi maddi temelleriyle emperyalizme ve faşizme karşı mücadelede ön plana çıkarmayı kararlaştırmış bulunuyoruz.

TALEPLERİMİZ

1 — İşçi-memur ayrımı yapılmaksızın tüm çalışanlara grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı, sendika seçme özgürlüğü (referandum) tanınmalı, grev silahıyla donatılmamış sendika aldatma- ca olduğundan reddedilmeli, lokavt yasaklanmalıdır. Tüm çalışanlara işçi sınıfı sendikalarında örgütlenme hakkı sağlanmalıdır.

2 — Genel grev ve dayanışma grevi hakkı kayıtsız şartsız sağlanmalıdır.

3 — Demokratik hak ve özgürlükleri engelleyen tüm yasa maddeleri, özellikle 141 - 142. maddeler ve idam cezası kaldırılmalı, bağımsız yargı ve savunma hakkı ilkelerine aykırı yasalar değiştirilmeli, siyasi eylemlerden hüküm giyenler için of çıkarılmalıdır.

4 — «Siyasi Partiler ve Seçim Kanunu» demokratikleştirelerek;

- a) Tüm memurlara siyasi partilere üye olma hakkı tanınmalı,
- b) Seçmen yaşı 18'e indirilmelidir.

5 — Çalışan halkın ekonomik-demokratik, mesleki ve kültürel her türlü örgütlenmesini ve eylemini engelleyen yasalar kaldırılmalı, özellikle Dernekler, Toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasaları demokratikleştirilmeli ve dernekler mülki amirlerin keyfi denetiminden kurtarılmalıdır.

6 — Analık toplumsal bir işlev sayılmalı, yaşamın her alanında kadın erkek eşitliğini engelleyen yasa maddeleri kaldırılmalıdır.

7 — Eğitim kurumlarında can güvenliği, öğrenim ve öğretim özgürlüğü sağlanmalı, eğitimin faşistleştirilmesine yönelik mevzuat ve uygulamalara son verilmeli, faşist öz taşıyan, özellikle MC'

nin ders kitapları kaldırılmalı, ders kitapları bilimsel bir içeriğe kavuşturulmalı.

Tüm yüksek öğrenim kurumlarının özerk ve demokratik olması sağlanmalı, hükümetlerin üniversite yönetimine el koyma yetkisi kaldırılmalıdır.

Faşist baskılar sonucu hakları ellerinden alman öğrencilerin kayıpları giderilmelidir.

8 — Kamu Kuruluşlarındaki faşist ve gerici unsurlar ayıklanmalı, kıyıma uğrayanların mağduriyeti giderilmeli, TRT demokratik özerk bir kurum haline getirilmelidir.

9 — Doğu'daki emekçi halk üzerinde uygulanan ırkçı şoven, asimilasyoncu uygulamalara son verilmeli, soykırımcı girişimler önlenmeli; işkencelere, yasa dışı tutuklamalara ve soruşturmalara son verilmeli ve bu uygulamaların sorumlularından, cinayet şebekelerinden mutlaka hesap sorulmalı, her alanda can güvenliği sağlanmalıdır.

10 — T.C. Hükümetinin de imzaladığı 1975 Helsinki, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Sözleşmesi'nde garanti altına alınan tüm haklar hayata geçirilmelidir.

11 — Kamu personeli, kendi kurumlarının yönetim ve denetimine katılmalı,

a) SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur gibi sosyal güvenlik Kurumları tek bir örgüt haline getirilerek yönetim ve denetimi üyelerine verilmeli,

b) MEYAK kesintilerine son verilip birikmiş kesintiler faizleriyle iade edilmeli,

c) Sağlık hizmetlerinin sosyalizasyonu yaygınlaştırılmalı, ilaç tekellerine pazar yaratan insan sağlığını sömürü aracı yapmayı amaçlayan genel sağlık sigorta yasa tasarısı çıkarılmamalı,

d) Asgari ücretten hiçbir vergi alınmamalı, işsizlik sigortası sağlanmalıdır.

12 — Emperyalizmin askeri, ekonomik, politik ve kültürel örgütlerinden çıkılmalıdır.

Biz demokratik kitle örgütleri olarak, yukarda belirtilen taleplerimiz doğrultusunda, seçimlerden önce ve sonra dün olduğu gibi bugün ve yarın da en kararlı bir biçimde mücadelemizi sürdüreceğimizi ve bu taleplerimizden ödül vermeyeceğimizi kamuoyuna duyuyoruz.»

Cumhurbaşkanına Mektup

5 Haziran seçimlerinden sonra kurulan CHP Hükümeti zamanında Bakanlar Kurulu tarafından Danıştay kararlarına dayanılarak düzenlenen ve Cumhurbaşkanlığına sunulan kimi kararnamelerin onaylanmayarak bekletilmesi üzerine, derneğimiz adına Genel Başkan Halit Çelenk, Cumhurbaşkanına bir mektup göndererek kararnamelerin bekletilmesinin sakıncalarını belirtmiş ve Danıştay kararlarının uygulanmasına yardımcı olunmasını istemiştir. Bu mektupta şöyle denilmektedir:

«Danıştay kararlarına dayanılarak, bakanlıklarca düzenlenen bazı kararnamelerin onaylanmak üzere yüksek makamınıza sunulduğu, bu kararnamelerin bekletilmekte olduğu ve onaylanmadığı, basına yansıyan haberlerde yer almaktadır.

Hukuk Devleti, Anayasamızın ikinci maddesinde, «Cumhuriyet Devlet şekli» olarak kabul edilmiştir. Anayasa mahkemesi Hukuk Devleti'ni: «İnsan haklarına saygı gösteren ve bunları koruyucu, adil bir hukuk düzeni kuran ve bunu devam ettirmeye kendisini yükümlü sayan, bütün davranışlarında hukuk ve Anayasa'ya uyan, bütün işlem ve eylemleri yargı denetimine bağlı bulunan devlet» olarak tanımlamaktadır.

Anayasamızın 132. maddesi de, «Yasama ve Yürütme organları ile İdare mahkeme kararlarına uymak zorundadır; Bu organlar ve İdare mahkeme kararlarının yerine getirilmesini geciktiremez» demektedir.

Hukuk Devletinin ana unsurlarından birini ve günümüzde en önemlisini oluşturan «Yargı kararlarının yerine getirilmesi», devletin başı olarak Hukuk Devleti ilkelerinden ayrılmayacağına and içmiş olan sayın Cumhurbaşkanının anayasal görevidir.

Anayasa'nın «Temel hak ve Ödevler» bölümünde açıklanan, kişinin temel hak ve özgürlüklerini, Hukuk Devleti İlkeleri doğrultusunda savunmayı ve uygulamaların bu ilkelere uygun olarak yürütülmesini amaç edinen Çağdaş Hukukçular Derneği adına; Yüksek yargı organları tarafından verilen kararların uygulanmasına yardımcı olunmasını, böylece Hukuk Devleti anlayış ve uygulamasında ve Danıştay kararlarının geçerliliği konusunda bazı

çevrelerce kamuoyunda yaratılmaya çalışılan kuşkuların önlenmesini üstün saygılarımla arz ve rica ederim.»

İşçi-Memur Ayırımı

İşçi-Memur ayrımı, ülkemizde yıllardan beri süregelen ve bir türlü çözüme kavuşmamış bir hukuk sorunudur. Bu durumu göz-önüne alan derneğimiz, işçi-memur ayrımı konusunda bir seminer düzenlemeye karar vermiş ve bu amaçla da üyelerimize, sendikalara, memur derneklerine, hukukçulara, üniversite öğretim üyelerine ve öteki kuruluşlara birer mektup göndermiştir. Bu mektuplarda işçi-memur ayrımı konusunda mevcut araştırma, belge, mahkeme kararı ve diğer dökümanlar istenmiş ve bu örgüt ve kişilere aşağıdaki sorular yöneltilmiştir:

1. Çalışanların işçi-memur olarak ayrı statülere bağlı kınması konusundaki genel görüşünüz.

2. Yürürlükteki yasalar ve mevzuat açısından işçi-memur ayırımına uygulanan kıstaslar (ölçüler) konusundaki görüşünüz, varsa bu yöndeki önerileriniz.

3. Halen uygulanmakta olan işçi-memur ayırımına ilişkin ölçülerin, çalışanların sendikal örgütlenmeleri üzerindeki etkileri.

4. İşçi-memur ayrımının 274 ve 275 sayılı yasalar açısından yetki konusunda getirdiği sorunlarla ilgili görüşleriniz.

5. İşçi-memur ayırımına ilişkin rapor ve kararnamenin uygulanması halinde, kuruluşunuzda:

a) Memurluğa geçebilecek işçi sayısı (Ortalama),

b) İşçiliğe geçebilecek memur sayısı (Ortalama).

6. İşçi-memur ayrımı ile ilgili son olarak çıkarılan raporda yazılı görev ve kadro ünvanlarında gerek işçi statüsünde, gerek memur statüsünde fillen çalışmayanlar hakkında kararnamenin uygulanması halinde doğacak sorunlar ve bu konuda önereceğimiz çözüm yolları.

7. Kararnamenin uygulama tarihinin ne olacağı hakkındaki hukuksal görüşünüz.

8. Kararnamenin 28.11.1976 tarihi veya bugünkü tarih itibarıyla uygulanması halinde, işçileştirilecek memurlar, memurlaş-

tırılacak işçiler açısından ortaya çıkacak intibak, kazanılmış hak, ücret, aylık, iş güclüğü, iş riski, teminindeki günlük zammı, fazla çalışma ücreti, ikramiye, temettü, yiyecek, giyecek aile yardımı, kat sayı değişikliği, toplu-ış sözleşmesi dönem değişikliğinin kazanılmış haklara yansması ve diğer sosyal ve özlük haklara etkileri konularındaki görüşleriniz.

9. Statü değişmesi halinde, daha önce kesilmiş olan ME-YAK kesintileri, emeklilik kesenek ve kurum karşılığı, sigorta primi gibi konuların ne yolda çözüme ulaşacağı yönündeki görüşleriniz.

10. Kıdem tazminatı ve emeklilik ikramiyesi konularında, geçiş sırasında ve ileride ortaya çıkacak sorunlar hakkındaki görüşleriniz.

11. Halen bulundukları statüde emeklilik, yaşlılık ve malûllük hakkını kazanmış olanlara, statü değiştirme konusunda seçimlik hak tanınıp tanınmamasına ilişkin görüşleriniz.

12. Geçiş düzenlemeye yetkili yer neresi olmalıdır:

- a) Tek yanlı olarak idare (Uygulama Kararnamesi yoluyla),
- b) Statü değiştireceklerin isteklerine göre,
- c) Toplu-İş Sözleşmesi ile, ya da ilgilinin bağlı bulunduğu örgütlerin görüşü ile,
- d) Bunların dışında önereceğiniz şekilde.

13. Anayasamız, memurların özlük haklarının yasa ile düzenlenmesini hükme bağladığına göre, memurluğa geçirilecek işçilerin kararname ile saptanıp saptanmayacağı, bunların memuriyete intibaklarının hangi hükümlere göre yapılacağı hakkındaki görüşleriniz ve bu konuda ortaya çıkacak sorunlar ve çözüm yollarına ilişkin önerileriniz.

14. İşçi-memur ayrımına ilişkin diğer noktalardaki görüşleriniz.

Pahalılık ve Faşist Baskılarla Mücadele

Ekonomik bir çıkmaz içinde bulunan ikinci MC iktidarı, emperyalizmin mali kurumu IMF'den (Uluslararası para fonu) kredi sağlayabilmek için bu örgütün önerileri doğrultusunda devaliasyon kararları almış, taban fiatlarını düşürmüş, ücret ve maaşları dondurmıştır. Bu kararların ağır yükü işçinin ve dar gelirli yurt-

taşların sırtına yüklenmiştir.

Yapılan zamlar, halkımızı bizar etmiştir. Faşist baskılar, siyasi cinayetler ve kıyımalar yoğunlaşmıştır. İşkenceler gittikçe daha da yaygınlaşarak sürmektedir. İnsan haklarını, sosyal hukuk devleti ilkesini ortadan kaldıran emekçi halkımızı yaşama hakkından bile yoksun bırakma sonucunu doğuran bu gelişmeler karşısında, faşist baskıların, cinayetlerin, saldırıların geriletilmesi ve yok edilmesi amacıyla derneğimizin de içinde bulunduğu 27 demokratik kitle örgütü eylem birliği kararı almış ve bu amaçla, aylardan beri ortak çalışmalar yapmıştır. Bu çalışmalar sonunda birçok illerde toplantılar ve yürüyüşler düzenlenmiş, faşist baskıları, hayat pahalılığını ve kıyımları protesto eden konuşmalar yapılmış, bildirimler dağıtılmıştır.

Ayrıca eylem birliği yapan demokratik kitle örgütleri adına Halkevleri Genel Başkanı Sayın Ahmet Yıldız'ın sahibi ve Akın Birdal'ın sorumlu yönetmeni olduğu «Demokratik Mücadele Ajansı» adı ile bir ajans kurulmuştur. Ajans, 3.10.1977 gününde yayına başlamıştır.

Demokratik kitle örgütlerinin güç ve eylem birliğini ve bu eylem birliğinin günümüz koşullarındaki amacını açıklayan ajansın birinci sayısında şöyle denilmektedir:

EMEKÇİ HALKIMIZA,

Ülkemizde hayat pahalılığının, işsizliğin, faşist baskı, terör ve cinayetlerin giderek arttığı günlerde yaşıyoruz.

Emperyalizmin yerli ortakları ve onların uzantısı MC, içine düştüğü ekonomik çıkmazın yükünü yaptığı zamlarla yine emekçi halkımızın sırtına yüklemiştir.

EMEKÇİ HALKA işsizliği, pahalılığı, yoksulluğu reva görenler bu son zamlamalarıyla da para babalarının milyonlarına milyonlar katmaktan geri kalmadılar. Önceden verilen işaretlerle stoklar yapıldı, açıktan milyonlar yine bir avuç egemen azınlığın ceplerine aktarıldı.

Ekonomik çıkmazlarından kaynaklanan bunalımlarının yükünü bu son zamlarla bir kez daha emekçi halkın sırtına bindirenler, sanki zamları ortak kararlar yapanlar kendileri değilmiş gibi suçu birbirlerinin üzerine attılar.

Bu zamlar EMEKÇİ HALKIMIZIN yani işçi, köylü, öğretmen, öğrenci, memur, teknik eleman ve sağlık personelinin yaşamlarını daha da zorlaştırdı.

Fakat ezilmek istenen EMEKÇİ HALKIMIZIN direnci giderek yükseliyor. Bundan da tedirgin olan egemen güçler bir yandan faşist baskı kıyım ve terörlerini yoğunlaştırırken; öte yandan sahte barış çağrıları yaparak, sözde emperyalizme karşı olup emperyalizme avuç açarak faşist demagojilerini, yani yalanlarını sürdürüyorlar. Kapitalizme karşı imiş gibi görünüp parababalarına hizmet ediyorlar. Faşist silahlı çeteler işledikleri cinayetlerin bedelini kapitalistlerden alarak besleniyorlar. Egemen güçler, emekçileri ve gençleri kanla sindirmek için vurucu güçler oluşturuyorlar. Ve bunları uzun menzilli, otomatik silâhlarla donatıyorlar. Bütün bu çabalar ve önlemle kime karşı? Doğaldır ki, anayasal-demokratik haklarını savunan işçiye, köylüye, öğrenciye, öğretmene, memura, teknik elemene, sağlık personeline karşı... Yoksulluktan başını sokacak derme çatma geçekundu yapan emekçilere karşı... Doğuda ırkçı-söven saldırılara gün geçtikçe daha çok hedef olan emekçi halka karşı... Ama, aynı silâhlar emekçilere kan kusarken, KALENDER sırtlarında İstanbul BOĞAZI'nın güzelliklerine nazır devletin topraklarını gasbeden bir avuç mutlu azınlığın, tekelcinin, tefecinin ve toprak ağasının mutluluğunu, can ve mal güvenliğini sağlıyor.

Parababalarının yalnızca can ve mal güvenliğinin sağlanması yetmiyor. Çünkü ekonomik bunalım büyük Sömürü düzeninin sürmesi için parababaları emperyalizmin desteğine muhtaçlar. Emperyalizme avuç açıyorlar. Açılan avuca, uluslararası para fonu (İMF) adlı emperyalizmin mali kurumu bir kaç kuruş koymak için diyor ki;

MC!

- Ücretleri ve maaşları dondur.
- Taban fiyatlarını düşük tut.
- Paranın değerini düşür.

Ücretlerin ve maaşların dondurulması emekçiler için açlık demektir. Aslında tavan olan taban fiyatlarının düşük tutulması köylü için sefalet demektir. Ama, MC emekçi halkın bu duruma düşüğünü bile bile, bu istekleri yerine getirmekte gecikmiyor.

Egemen güçler, zamlarla birlikte faşist baskı, kıyım, terör ve cinayetlerle giderek temel hak olan yaşam hakkını yok etmeye çalışıyorlar.

Bu tehlikeli gelişme karşısında, faşist baskı, kıyım ve saldırıların geriletilmesi, yok edilmesi için tüm devrimci, demokrat, ilerici kişi ve kuruluşlar ortak hedefler ve ortak program çerçevesinde eylem ve güçbirliği yapmak zorundadırlar.

Bizler, bugüne kadar kendi kitlelerimizin sorunlarının çözümü, emekçi halkımızın kurtuluş mücadelesinden ayrı düşünmeyen demokratik kitle örgütlerinin başkanları olarak bugüne kadar sürdürdüğümüz mücadelemizi bundan sonra da güçlendirerek sürdüreceğimizi;

Kazanılmış ekonomik-demokratik haklarımızı koruyup geliştireceğimizi;

Ve bu haklarımız için güçlü bir biçimde mücadele vereceğimizi **EMEKÇİ HALKIMIZA** duyuyoruz.

ZAMLARA HAYIR!

KAHROLSUN EMPERYALİZM! KAHROLSUN FAŞİZM!

YAŞASIN DEMOKRATİK GÜÇLERİN EYLEM BİRLİĞİ!

ÇAĞDAŞ HUKUKÇULAR DERNEĞİ
HESAP RAPORU

12.6.1976 tarihinden 24.10.1977 gününe kadar :

Toplam Gelir	:	57.741.58 TL.
Toplam Gider	:	50.571.56 TL.
K a s a	:	7.170.02 TL.

Gelirin tümü yayın, üye ödentileri ve bağışlar-
dan sağlanmıştır.

Önümüzdeki hesap dönemi için :

BÜTÇE TASLAĞI

GELİRLER :

1. Ödenti gelirler	:	47.500.—	TL.
2. Bağış gelirleri	:	12.500.—	TL.
3. Yayın gelirleri	:	100.000.—	TL.
TOPLAM	:	160.000.—	TL.

GİDERLER :

1. Yönetim giderleri	:	7.500.—	TL.
2. Kira giderleri	:	48.000.—	TL.
3. Yayın giderleri	:	75.000.—	TL.
4. Aydınlatma, temizlik ve benzeri giderler	:	2.500.—	TL.
5. Personel gideri	:	21.600.—	TL.
6. Hukuk yardımı	:	2.400.—	TL.
7. Yolluk giderleri	:	3.000.—	TL.
TOPLAM	:	160.000.—	TL.